

VENDIM
Nr. 44, datë 19.6.2017

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“

me sekretare Belma Lleshi, në datën 22.5.2017, mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 17 Akti, që i përket:

KËRKUES: Skënder Haziraj

SUBJEKTI I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimeve nr. 45, datë 26.2.2015 të Gjykatës së Apelit Shkodër, dhe nr. 00-2015-2466(158), datë 7.10.2015, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42/1 dhe 42/2, 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 1/5 dhe 6 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut dhe neni 4 i protokollit nr. 7 të Konventës; nenet 27, 28, 29, 30, 39, 42 dhe vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Gani Dizdari, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të përfaqësuesit të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuesi është gjykuar dhe dënuar në mungesë nga gjykatat serbe. Në kuadër të ekzekutimit të vendimit penal, autoritetet serbe kanë kërkuar ekstradimin e kërkuarit duke i bashkëngjitur kërkesës certifikatën e shtetësisë serbe të kërkuarit, si dhe dokumentacionin e identifikimit të kërkuarit, bashkë me dokumentet që vërtetojnë dënimin e tij penal. Në këto kushte, Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Kukës ka kërkuar para gjykatës miratimin e ekstradimit dhe mbajtjen në paraburgim të kërkuarit.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kukës, me vendimin nr. 71, datë 3.10.2014, ka vendosur: “*Refuzimin e ekstradimit nga Republika e Shqipërisë drejt Republikës së Serbisë të shtetasit kosovar Skënder Haziraj. Heqjen e masës së sigurisë arrest në burg. Lirimin e menjëhershëm të shtetasit Skënder Haziraj*”.

3. Gjykata e Apelit Shkodër, me vendimin nr. 45, datë 26.2.2015, ka vendosur: “*Ndryshimin e vendimit nr. 71, datë 3.10.2014 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kukës. Miratimin e ekstradimit të të kërkuarit Skënder Haziraj*”.

4. Kundër këtij vendimi, kërkuari ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë. Me vendimin nr. 00-2015-2466(158), datë 7.10.2015, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur: “*Lënien në fuqi të vendimit nr. 45, datë 26.2.2015 të Gjykatës së Apelit Shkodër*”.

II

5. Kërkuesi i është drejtuar Gjykatës për shfuqizimin e vendimeve të marra dhe parashtrohet në mënyrë të përmblendhur këto shkaqe:

5.1 Kërkuesi nuk është shtetas serb, por shtetas kosovar, ndryshe nga sa parashikon vendimi i gjykatave serbe dhe, për këtë arsye, nuk duhet të vendoset ekstradimi i tij në Republikën e Serbisë.

5.2 Nga dokumentet e paraqitura prej autoriteteve serbe është vetëm një vendim gjykate, gjë që nuk lë të kuptohet se çështja është gjykuar në të tria shkallët.

5.3 Nga vendimi i gjykatave serbe nuk rezulton nëse kërkuesi ka qenë i përfaqësuar nga avokat, pasi është gjykuar në mungesë.

5.4 Kolegji Penal duhet të kishte marrë parasysh se gjykatat nuk e kanë interpretuar drejt ligjin dhe se kërkuesi duke qenë se ka shtetësi kosovare, ekstradimi i tij është rrethanë rënduese ndaj autoriteteve serbe, ndaj të cilave kërkuesi ka pasur aktivitet të njohur si ish-luftëtar i UÇK-së.

6. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar me shkrim para Gjykatës, në mënyrë të përmblendhur, sa më poshtë vijon:

6.1 Pretendimet e kërkuesit janë të pabazuara, pasi ai nuk është dënuar për vepra penale të natyrës politike dhe si rrjedhim nuk ka asnjë tregues se ai do të diskriminohet për këtë shkak. Ai është gjykuar dhe dënuar për kalim të paligjshëm të kufirit dhe trafikim të qenieve njerëzore.

6.2 Nuk qëndron as pretendimi se ai nuk është mbrojtur me avokat gjatë gjykimit. Përkundrazi, nga vendimi gjyqësor rezulton se ai është mbrojtur nga një avokat, i cili madje ka kërkuar edhe ndryshimin e cilësimit të veprës penale, duke realizuar një mbrojtje efektive.

6.3 Pretendimet e kërkuesit në tërësi janë të natyrës ligjore dhe lidhen me interpretimin e ligjit nga gjykatat e zakonshme për sa i takon plotësimin ose jo të kushteve për të vendosur ekstradimin e një shtetasi të huaj. Në këto kushte, ai nuk mund të kërkojë nga kjo Gjykatë interpretimin e gabuar të ligjit, pasi nuk është në juridiksionin e kësaj Gjykate.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

7. Gjykata vlerëson se kërkuesi legjitimohet *ratione personae* në lidhje me pretendimet e tij, të cilat i ka paraqitur në kërkesë, në kuptim të neneve 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga ligji nr. 8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë". Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione materiae*, pasi ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion.

B. Për pretendimin se vendimi për ekstradimin e tij është i pabazuar

8. Sipas kërkuesit, duke qenë se ai është shtetas kosovar dhe jo serb, si dhe nisur nga fakti se Republika e Serbisë nuk e njeh Republikën e Kosovës, gjykatat shqiptare nuk duhet të kishin vendosur ekstradimin e tij, pasi ekzistojnë mundësitë që ai t'i nënshtrohet një diskriminimi dhe trajtimi rëndues për shkak të shtetësisë së tij dhe angazhimit të tij në forcat ushtarake të ish-UÇK-së gjatë periudhës së shkëputjes së Kosovës nga ish-Jugosllavia.

9. Gjykata ka theksuar se interpretimi i ligjit, zbatimi i tij në çështjet konkrete, si dhe vlerësimi i fakteve dhe rrethanave janë çështje që ndajnë juridiksionin e gjykatave të zakonshme nga juridiksioni kushtetues. Kontrolli kushtetues që kjo Gjykatë ushtron ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor. Problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete nuk përbëjnë juridiksion kushtetues, nëse ato nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave (*shih vendimin nr. 3,*

datë 19.2.2013 të Gjykatës Kushtetuese).

10. Gjykata ndërhyr në ato raste kur, përmes veprimeve të tyre, gjykatat e zakonshme cenojnë të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Në këto raste, ajo nuk bën rivlerësimin e fakteve e të rrethanave, por një vlerësim të natyrës kushtetuese, të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Gjykata e analizon ligjin, faktin dhe rrethanën përkatëse në atë dimension që ka ndikim mbi të drejtat dhe liritë e parashikuara nga nenet 42 dhe 131/1/f të Kushtetutës, gjë e cila përbën juridiksionin e saj kushtetues (*shih vendimin nr. 16, datë 19.4.2013 të Gjykatës Kushtetuese*). Detyra e Gjykatës nuk është zgjidhja e një mosmarrëveshjeje juridike për çështje fakti, por identifikimi i fakteve të natyrës kushtetuese, të cilat shërbejnë për realizimin e kompetencave të saj dhe përbëjnë elementin thelbësor në përcaktimin e autoritetit të një gjykimi kushtetues (*shih vendimin nr. 16, datë 19.4.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Gjykimi kushtetues synon të vlerësojë nëse procesi, si i tërë, ka qenë i rregullt, duke u ndalur në ato shkelle thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të palëve në proces. Në këtë kuptim, Gjykata duhet të investohet vetëm nëse konstaton shkelle të parimeve të procesit të rregullt ligjor dhe nëse këto shkelle nuk janë konstatuar e riparuar nga Gjykata e Lartë. Një qëndrim i ndryshëm do ta kthente Gjykatën Kushtetuese në një instancë të zakonshme, gjë që nuk është funksioni i saj (*shih vendimet nr. 4, datë 28.2.2006; nr. 19, datë 2.4.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Duke iu referuar çështjes konkrete për shqyrtim, Gjykata, bazuar në dosjen gjyqësore, vëren se vendimi i Gjykatës së Lartë të Republikës së Serbisë është depozituar në origjinal (në gjuhën serbe) dhe e përkthyer zyrtarisht në gjuhën shqipe. Nga vendimi i Gjykatës së Lartë të Republikës së Serbisë rezulton se kërkuesi është gjykuar dhe dënuar për veprën penale të trafikimit të qenieve njerëzore dhe kalimit të paligjshëm të kufirit, parashikuar nga nenet 350/3 dhe 61 të Kodit Penal serb, të kryer në bashkëpunim me 19 të pandehur të tjerë, në formën e një organizate kriminale. Në përfundim të gjykimit, Gjykata ka konsideruar se kërkuesi ka qenë një nga organizatorët e grupit, gjë e cila është vlerësuar si rrethanë rënduese (shih faqen 226 të dosjes gjyqësore). Gjykata e Lartë serbe ka analizuar se kalimi i paligjshëm i kufirit të shtetit të Serbisë dhe Malit të Zi (vepra penale i referohet periudhës para shkëputjes së Malit të Zi nga Republika e Serbisë dhe Malit të Zi) është bërë nëpërmjet Novi Pazarit deri në Beograd dhe më tej i kanë shoqëruar shtetasit e huaj, objekt trafikimi, deri në kufi me Kroacinë dhe Hungarinë (shih faqet 191-196 të dosjes). Në trafikim janë përfshirë edhe shtetas nga Shqipëria, të cilët kalonin nëpër të njëjtën rrugë. Pra, edhe nga vendimi i Gjykatës serbe rezulton se kërkuesi e ka kryer veprën penale në territorin e Serbisë dhe Malit të Zi.

13. Gjithashtu, Gjykata konstaton se lidhur me procedurën e ekstradimit të zhvilluar në shtetin shqiptar, rezulton se pranë Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Shqipërisë ka ardhur një kërkesë nga Ministria e Drejtësisë e Republikës së Serbisë dhe në përgjigje të saj, Ministria e Drejtësisë e Republikës së Shqipërisë i është drejtuar Prokurorisë së Përgjithshme për të vepruar konform Konventës Europiane për Ekstradimin, Kodit të Procedurës Penale dhe ligjit nr. 10193/2009 “Për marrëdhëniet juridiksionale me jashtë”. Në këto kushte, prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Shkodër ka vlerësuar të gjitha kushtet ligjore që duhet të plotësojë një kërkesë për ekstradim dhe ka konkluduar se: a) nuk ka të dhëna se Republika e Serbisë do t’ia dorëzojë kërkuesin S.H. ndonjë shteti tjetër; b) shtetasi S.H. nuk ndiqet për një vepër penale me karakter politik, por për kalim të paligjshëm të kufirit dhe trafikim të qenieve njerëzore; c) nuk ka të dhëna që do t’u nënshtrohet persekutimeve apo diskriminimeve për shkaqe të tilla, si: feja, seksi, shtetësia, gjuha, bindjet politike etj.; ç) shtetasi S.H. nuk ka kryer vepra penale në Shqipëri; d) veprat penale për të cilat akuzohet S.H. parashikohen si të dënueshme edhe nga legjislacioni shqiptar; dh) nuk është dhënë amnisti nga shteti shqiptar për këto vepra; e) personi i kërkuar nuk është shtetas shqiptar, por i huaj; ë) nuk është parashikuar vepra penale për të cilën ai është dënuar.

14. Nisur nga sa më sipër, Gjykata konstaton se me të drejtë prokuroria ka arritur në përfundimin se kushtet që parashikon Konventa Europiane për Ekstradimin dhe legjislacioni i brendshëm

shqiptar janë të plotësuar dhe nuk ka asnjë pengesë për të lejuar ekstradimin. Përveç sa më sipër, Gjykata thekson se autoritetet shqiptare kanë detyrimin që të zbatojnë edhe detyrimin që rrjedh nga Konventa Europiane për Ekstradimin, e cila është ratifikuar nga parlamenti shqiptar me ligjin nr. 8322, datë 2.4.1998. Gjykata vëren se gjatë ratifikimit të kësaj Konvente shteti shqiptar ka mbajtur si rezervë, pra nuk ka pranuar të ekstradojë shtetasit e saj (shtetasit shqiptarë), me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe në marrëveshjet ndërkombëtare, ku Shqipëria është palë (neni 2/2 i ligjit). Këtu përfshihen edhe shtetasit që kanë dyshtetësi, njëra prej të cilave është shqiptare (neni 2/3 i ligjit). Kërkuesi nuk është shtetas shqiptar, por i huaj. Në këto kushte, Republika e Shqipërisë nuk mund ta refuzojë shtetasin e huaj, nëse nuk ka arsye të besueshme se ai do t'u nënshtrohet trajtimeve diskriminuese apo do të vuajë dënime të bazuara në motive politike, apo shkaqe të tjera të ndaluara nga konventat, apo legjislacioni kombëtar për çështjen e ekstradimit.

15. Gjykata vëren se edhe Republika e Serbisë e ka ratifikuar këtë Konventë në datën 30.9.2002. Pra, të dyja palët janë në kushtet që duhet të plotësojnë detyrimet e Konventës për ekstradimin e personave të dënuar për vepra penale të kryera në territorin e tyre, pavarësisht shtetësisë. Konkretisht, neni 1 parashikon: *“Palët kontraktuese zotohen t'i dorëzojnë njëra-tjetrës, sipas rregullave dhe kushteve të përcaktuara në nenet që vijojnë, individët që ndiqen për shkelje të ligjit ose kërkohen nga organet gjyqësore të palës kërkuese për të vuajtur dënimin ose masën e sigurimit”*. Përjashtim bëjnë vetëm shtetasit e vetë palës së cilës i drejtohet kërkesa, gjë që është përjashtuar edhe nga ligji ratifikues i Konventës.

16. Si përfundim, Gjykata, nisur nga analiza e mësipërme, vlerëson se kërkuesi nuk paraqiti asnjë argument të nivelit kushtetues se kërkesa për ekstradim është vlerësuar në kundërshtim me kuadrin ligjor dhe konventor, si nga Gjykata e Apelit Shkodër, ashtu edhe nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë.

C. Për pretendimin se kërkuesi nuk ka realizuar të drejtën e mbrojtjes para gjykatave serbe

17. Kërkuesi pretendon se duke qenë se është gjykuar në mungesë, ai nuk ka realizuar të drejtën e mbrojtjes gjatë procesit gjyqësor të zhvilluar ndaj tij nga gjykatat serbe dhe për këtë shkak procesi ka qenë i parregullt.

18. Gjykata vlerëson se nuk është në juridiksionin e saj të vlerësojë dhe të mbajë qëndrim ndaj pretendimeve për shkelje procedurale gjatë proceseve gjyqësore të gjykatave të huaja. Një gjë e tillë mund të bëhet nga vetë kërkuesi në rrugën e rishikimit të vendimeve gjyqësore apo rivendosjes në afat të së drejtës së ankimit, sipas legjislacionit procedural të shtetit serb, vendimi i të cilit ka marrë formë të prerë dhe është në fazën e ekzekutimit. Pavarësisht këtij qëndrimi, Gjykata e sheh të arsyeshme të theksojë se pretendimi nuk rezulton të jetë i bazuar, pasi në vendimin e Gjykatës serbe përmendet fakti se kërkuesit i është caktuar një mbrojtës kryesisht, i cili rezulton të ketë kryer përfaqësimin dhe mbrojtjen konform rregullave procedurale, duke kërkuar edhe ndryshimin e cilësimit të veprës penale, gjë që dëshmon për një mbrojtje efektive.

Ç. Për pretendimin se Kolegji Penal nuk ka zbatuar drejt ligjin

19. Kërkuesi pretendon se Gjykata e Apelit Shkodër ka zbatuar gabim ligjin dhe këtë gabim duhej ta kishte riparuar Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, si gjykata më e lartë.

20. Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se marrja e provave, paraqitja dhe vlerësimi i tyre janë në juridiksion të gjykimit të zakonshëm dhe jo atij kushtetues. Është vetë Gjykata që vlerëson nëse provat duhet të merren dhe mënyra e vlerësimit, si dhe konkluzionet lidhur me to janë po ashtu në kompetencë të saj (*shih vendimin nr. 2, datë 19.3.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Gjykata vlerëson se Kolegji Penal në arsyetimin e tij ka analizuar me detaje të gjitha kushtet e parashikuara në nenin 491 të KPP-së, që parashikon se në cilat raste nuk mund të ekstradohet një shtetas i huaj ose shqiptar. Në këtë kontekst, vendimi i Kolegjit Penal ka respektuar edhe standardin e arsyetimit të vendimit, duke u dhënë përgjigje të gjitha pretendimeve të kërkuesit lidhur me paligjshmërinë e vendimit gjyqësor të Gjykatës së Apelit.

22. Në kuptim të sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se nga vendimet e kundërshtuara

rezulton se Gjykata e Apelit dhe Kolegji Penal kanë arritur në përfundimin e shprehur në dispozitiv, pasi kanë marrë në shqyrtim dhe kanë analizuar të gjitha provat e administruara në gjykim, si dhe duke vlerësuar fuqinë provuese të secilës prej tyre. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në përputhje me kompetencat e tij ligjore, ka marrë në shqyrtim shkaqet e paraqitura në rekurs, duke mbajtur një qëndrim të shprehur lidhur me to. Për rrjedhojë, procesi i zhvilluar në Gjykatën e Lartë nuk ngre dyshime për cenimin e elementeve të procesit të rregullt ligjor, sipas nenit 42 të Kushtetutës.

23. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarit për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor janë të pabazuara, për rrjedhojë kërkesa duhet të rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës, si dhe të neneve 71, 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Fatmir Hoxha, Gani Dizdari, Fatos Lulo